

ČESKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ
Úřad ČČK
169 00 Praha 6, Rozdělovská 63

INFORMACE ČESKÉHO ČERVENÉHO KŘÍŽE Z 14. VI. 2017

„VIDĚL JSEM SVÉ MĚSTO UMÍRAT“

Zpráva Mezinárodního výboru Červeného kříže o následcích bojů v zastavěných oblastech

Pod názvem „*Viděl jsem své město umírat*“ vydává dnes Mezinárodní výbor Červeného kříže (MVČK) zprávu týkající se devastujících humanitárních následků bojů v zastavěných oblastech – jako soudobého způsobu boje – ve třech zemích Blízkého Východu.

Zpráva vychází ze zjištění MVČK především ze Sýrie, Iráku a Jemenu. Civilní ztráty v uvedených třech zemích představují téměř polovinu (42.000 ročně) všech civilních ztrát při ozbrojených konfliktech ve světě vůbec.

Jedním ze závažných zjištění je skutečnost, že boje v zastavěných oblastech přinášejí pětinasobek obětí v řadách civilistů, než boje v jiném terénu. Jak uvádí Robert Mardini, ředitel operací MVČK pro Blízký a Střední Východ, bylo zjištěno, že smrt následkem bojů ve městech je nyní příčinou 70% všech civilních úmrtí (!) v Iráku a Sýrii. „To ukazuje, jak smrtící se tyto boje staly. Je to o to více znepokojující, neboť se nové ofenzivy rozbíhají v městech jako je Rakka (Sýrie) nebo zintenzivňují v Mosulu (Irák). Objevil se tak nový stupeň utrpení městského obyvatelstva, kdy není nikdo a nic ušetřeno násilím,“ dodal R.Mardini.

[děti hrající si v Aleppu, leden 2017 © MVČK]

Zpráva vychází z dat zajištěných personálem MVČK v místech bojů v posledních třech letech a svědectví obyvatel Aleppa (Sýrie), Mosul (Irák) a Taiz (Jemen). Živě ilustruje následky obléhání, používání výbušných zbraní a rozsáhlých škod na klíčové infrastruktuře.

Konflikty jen v těchto třech zemích vyhnaly z domovů přes 17 milionů lidí, což je nejvíce od 2. světové války. Dopady válek ve městech jsou tak ničující vlivem způsobů, jimiž jsou vedeny. Bojující strany selhávají v rozlišování mezi vojenskými cíli a civilní infrastrukturou, nebo – ještě hůře – na ni přímo útočí...

„Jde o záležitost těch, kteří mají moc jednat. Válčí strany si musí uvědomit skutečný dopad bojů na lidi, kterým, jak doufají, budou vládnout. Bude vítěz schopen udržet mír, pokud tito lidé cítí, že nerespektuje právo ani základy lidskosti? Následky násilí budou rezonovat po generace a je zde reálné nebezpečí, že města se zkušenostmi z těchto konfliktů budou jednoduše inkubátory dalšího budoucího násilí,“ řekl R. Mardini.

Státy podporující strany konfliktu musí učinit vše pro to, aby zajistily, že tito jejich spojenci budou lépe dodržovat mezinárodní humanitární právo. Jakmile jednou umlknou zbraně, musí to být místní lidé a organizace, kdo se bude plně podílet na znovu vybudování společnosti.

Ve zprávě je také vzata v úvahu 15-letá občanská válka v Libanonu, je zkoumáno, jaké poučení může Bejrút nabídnout ku pomoci při obnově městských komunit po tak rozsáhlém a dlouhotrvajícím násilí.

Následuje souhrn Zprávy a odkaz na její plné znění.

Doc. Dr. Marek Jukl
prezident ČČK

“I SAW MY CITY DIE”

VOICES FROM THE FRONT LINES OF URBAN CONFLICT IN IRAQ, SYRIA AND YEMEN

„VIDĚL JSEM SVÉ MĚSTO UMÍRAT“

Hlasy z front konfliktů v zastavěných oblastech v Iráku, Sýrii a Jemenu

Válka je zpět ve městech, dobývání či obléhání zastavěných oblastí se opět vrací. Zpráva MVČK ukazuje, jak hluboké změny ve vývoji ozbrojených konfliktů jsme svědky. Vládní síly i nestátní ozbrojené skupiny bojují od ulice k ulici kombinací leteckého bombardování, dělostřelectva, inteligentních zbraní, pěchoty, sebevražedných útočníků, automobilových bomb či improvizovaných výbušných zařízení. Civilisté jsou uprostřed toho všeho...

V dávných časech bylo dobývání či obléhání měst běžné. V 19. a počátkem 20. století se ale zdálo, že patří minulosti, generálové preferovali boje v otevřených prostorech. V první světové válce se ve městech prakticky nebojovalo. I v druhé světové válce se válčilo především mimo města, i když i ona sama přinesla i velké bitvy o města, o každou ulici – jmenujme Sevastopol, Voroněž, Stalingrad, pak bitvy o každé z německých měst a – především – bitvu o Berlín. Následkem bylo cca 12 milionů opuštěných dětí a mnohem více dospělých bez domova...

Dnes se – na Blízkém Východě – se starou strategií války ve městech opět setkáváme – obléhání, vyhladovění, braní rukojmí, lidské štíty, bránění v opuštění míst ohrožených boji...

[Saná, duben 2015 © MVČK]

Hlavní boje se v budoucnu nebudou odehrávat v otevřeném terénu, ale ve městech. Ozbrojené skupiny se v nich skryjí lépe než v buši, guerillová válka se stává hluboce městskou. Tyto války jsou dlouhotrvající a po léta bez rozhodného vojenského výsledku...

Zpráva (čítající 78 str.) je založena na příbězích svědků z postižených měst. Krom příběhů obsahuje komentáře MVČK včetně číselných údajů.

Zachraňte naše města

Představuje úvod do moderních konfliktů v zastavěných oblastech v Iráku, Sýrii a Jemenu.

Polovina všech válečných zranění na světě v letech 2010-2015 pocházela z bojů v Iráku, Sýrii a Jemenu. Civilní ztráty (zranění a úmrtí) následky explozivních zbraní činí v osídlených oblastech 92% všech ztrát, zatímco v ostatních oblastech jen 34%...

Základním důvodem je obecné nerespektování mezinárodního humanitárního práva, kdy jsou zasahováni civilisté a civilní objekty – školy a nemocnice a není věnována pozornost ochraně civilního obyvatelstva, není mu umožňován odchod z obležených oblastí. Dále je to nevhodný výběr zbraní pro hustě osídlená území nebo nevhodný způsob jejich použití (letecké bombardování, dělostřelectvo). Konečně – není-li nalezeno politické řešení konfliktu, jsou lidé obětmi násilí po řadu let...

Komplikací pro organizování pomoci obyvatelstvu či dosažení míru je i fakt, že konflikty jsou vedeny počtem různým ozbrojených skupin podporovanými širokým množstvím států.

Návrat zažívá obléhání, kdy ozbrojené skupiny nechtějí riskovat své životy v boji. Oblehatelé i obléhání vystavují civilisty velkému riziku. Obléhání na Středním Východě jsou často praktikována nesvědomitě a v rozporu s právem.

Konečně důvodem tak vysokých ztrát je i častý nedostatek potřebné zdravotní péče. Zdravotnická zařízení bývají poškozená, léčiv i personálu je nedostatek.

Jako nepřekvapující zpráva zmiňuje exodus obyvatelstva z ohrožených oblastí či zemí – na konci r. 2015 byl odhadován počet osob, které v důsledku války či persekuce opustily své domovy (ať již jako vnitřně přesídlené osoby či uprchlíci) na 65 mil. osob. Jen v Sýrii žije mimo domovy 6 mil. lidí a mimo Sýrii dalších 5 milionů.

Boje mají i další dopady na civilisty. Poškození vodovodů a kanalizací následně pro tisíce lidí znamená ohrožení infekcemi či je to nutí opustit domovy. Poškození nemocnice neznamená jen tragickou smrt zdravotníků a pacientů, ale další tisíce lidí jsou ohroženy nedostatkem zdravotní péče a umírají často na jinak léčitelné choroby či zranění.

Neustále bombardování nutí dále lidi žít v neustálém strachu, rozvíjí se u nich traumatický stres, znemožňuje obnovu jejich života...

Následnou rekonstrukci po konfliktu komplikují miliony nevybuchlých střel a munice.

Největší z následků válek je těžko měřitelný – děti, které ztrácí možnost vzdělávat se, ztrácí své dětství, generace bez naděje

Deset doporučení

Přináší doporučení MVČK pro předcházení nebo mírnění lidského utrpení působeného boji (nejen) v městských oblastech.

Mezinárodní výbor Červeného kříže vyzývá:

1. **válčící strany k respektování mezinárodního humanitárního práva (MHP) v každém čase.** Činy nepřítelů nikdy neospravedlňují jeho porušení.
2. **státy podporující strany ozbrojeného konfliktu, aby zajistily, že tyto strany budou respektovat MHP.** Mají pro to jedinečné předpoklady.
3. **válčící strany, aby ukončily zadržování civilistů v obklíčených oblastech, zajistily rychlý, pravidelný a bezpodmínečný humanitární přístup do všech obydlených oblastí a zajistily, že lidé v těchto oblastech budou moci žít bezpečně, pokud se rozhodnou je neopustit.** Ztráty způsobené těmito obléháními mají důsledky pro obyvatelstvo, které bude poslední generací.
4. **válčící strany, aby nepoužívaly explozivní zbraně s velkou oblastí účinku v hustě osídlených oblastech.** Krom zranění či smrti v zóně bezprostředního účinku mají dlouhodobé efekty na infrastrukturu měst, které jsou extrémně nebezpečné pro zdraví a životy lidí.
5. **válčící strany k respektu a ochraně komplexních životně důležitých systémů.** Vodovody, elektrické rozvody, sanitární služby jsou nezbytné pro zdraví a bývají často mezi prvními oběťmi bojů v zastavených oblastech. Musí být učiněno vše, aby nebyly nikdy napadány nebo přerušovány.
6. **strany konfliktu a mezinárodní společenství, aby respektovaly práva vnitřně přemístěných osob a řešily jejich potřeby v jejich zemích,**
7. **úřady a mezinárodní společenství, aby chránily a pomáhaly uprchlíkům z míst konfliktů,**
8. **úřady, strany konfliktu a mezinárodní společenství, aby učinily více pro ochranu poskytovatelů nezbytných služeb a humanitárních pracovníků,**
9. **úřady, humanitární organizace a mezinárodní společenství, aby vynaložily více pro zajištění přístupu obětí násilí k odpovídajícím psychologickým a duševní zdraví podporujícím službám,**
10. **úřady, humanitární organizace a mezinárodní společenství, aby pomohly znovu vybudovat nejen infrastrukturu, ale i společnost.** Města jsou tvořena lidmi, nejen domy. Způsob, jakým budou města obnovena, má obrovský dopad na to, zda se nakonec uzdraví.

Příběh Aleppa

Popsán je příběh „proměny Aleppa“ v trosky. Zpráva přináší příběh Jásira, jehož syn se udusil v důsledku zřícení domu.

Všímá si také škod na infrastruktuře vč. nemocnic, vodáren, rozvodů elektřiny, škol. Následkem útoků, které zasáhly zdravotnická zařízení, se tisícům nedostalo zdravotní péče. Prezident MVČK P.Maurer a prezidentka MSF Joanne Liu to označili za trvalý útok na zdravotní péči a ignorování pravidel pro ochranu zdravotní péče za ozbrojeného konfliktu.

Syrský konflikt je z nejnebezpečnějších konfliktů pro humanitární pracovníky na světě. O život při plnění svého poslání přišlo 63 příslušníků Syrského arabského červeného půlměsíce, zejména v Aleppu nebo Homsu.

Tyto útoky přiměly Radu bezpečnosti OSN k přijetí [Rezoluce č. 2286](#) ze dne 3.5.2016, vyzývající všechny bojující strany k dodržování pravidel MHP chránící zdravotníky a zdravotnická zařízení.

Zpráva připomíná evakuaci Východního Aleppa v prosinci 2016, po týdnech děsivého ostřelování, kdy civilisté zůstali uvěznění v oblasti uzavřené frontovou linií. Mezi 15-22.12.2016 bylo evakuováno přes 35.000 lidí do venkovských oblastí. Evakuace probíhala nepřetržitě společnými konvoji MVČK a Syrského ČP.

Ačkoli se v blízkosti Aleppa bojuje, vrátilo se do něj 140.000 lidí, jejichž potřeby musí být řešeny.

[Aleppo, zdroj pitné vody MVČK, srpen 2015 © MVČK]

Dále následují **příběhy Taizu (Jemen) a Mosulu (Irák)**.

Komplexní dopady válek v zastavěných oblastech

Město zasažené boji představuje mikrokosmos, jeho podmínky závisí na hustotě osídlení, různosti obyvatel, jejich důvěře v městský komplex a často křehké infrastrukturu...

Lidé žijící v **obležení** trpí nedostupností základních potřeb normálního života: potravin, elektřiny, vody a zdravotní péče.

Jiní jsou přinuceni domovy opustit, jsou **přemístění ve své vlastní zemi**, z důvodů přímého ohrožení boji a nefunkčností základních služeb – voda, elektřina, kanalizace, odvoz odpadků, zdravotní péče. Velkou část těchto dopadů působí právě explozivní zbraně s velkou oblastí účinku.

Města nejsou jen budovami a infrastrukturou, více jsou tvořena lidmi. Stálý svist pum, strach, smrt blízkých apod. má **psychologický dopad**.

V následujících sekcích se Zpráva těmito jednotlivými dopady podrobně zabývá.

Zabývá se dopady použití explozivních zbraní, chemických zbraní a zamořením oblastí zbraněmi a municí.

Obnova městské společnosti: poučení z Libanonu

Velmi přínosnou částí je prezentace zkušeností z obnovy společnosti (nejen tedy materiálních škod) v Libanonu po 15leté občanské válce, která skončila v r. 1989. Rozdělenost libanonské společnosti a dehumanizace protivníka připomínala konflikty ve zkoumané trojici zemí. Rovněž používané způsoby, jako únosy, automobilové bomby zasahující spíše civilisty apod. V Bejrútu probíhaly rovněž boje o jednotlivé ulice.

Z metod překonání následků války Zpráva rozebírá zapojení místních expertů a znovuvybudování školství. Nelze zapomínat ani na perspektivy bojovníků a jejich návrat do normální společnosti. Velká část bojovníků byla např. absorbována libanonskou armádou.

Tato část končí slovy jednoho z bývalých bojovníků „Chci odpustit všem, kteří po mně stříleli. Nezapomenu, to nikdy nemohu. Ale pokusím se jim je odpustit, a možná dokážu překonat tuto bariéru, kterou jsem postavil mezi námi.“

***

Plný text Zprávy bude od 14.6.2017 14:00 dostupný na www.cervenkykriz.eu/cz/651.aspx